

Warszawa, 1 grudnia 2016 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.935.2016/30/mp/JS

dot.: RRW-015-114-16 z 1.12.2016 r.

Pan
Jarosław Sachajko
Przewodniczący
Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej poprawek ujętych w dodatkowym sprawozdaniu Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (druk nr 1072-A) o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o nasiennictwie oraz ustawy o ochronie roślin (druk nr 1043), wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z przedłożonym dodatkowym sprawozdaniem Komisji pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

1. Zgodnie z poprawką nr 1 do art. 6 *ustawy o nasiennictwie* dodaje się ust. 3 stanowiący, że odmian genetycznie zmodyfikowanych nie wpisuje się do krajowego rejestru.

Powyższy projektowany przepis jest niezgodny z art. 4 dyrektywy Rady 2002/53/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie *Wspólnego katalogu odmian gatunków roślin rolniczych*. Zwracam uwagę, że zgodnie z art. 3 ust. 1 dyrektywy 2002/53/WE państwa członkowskie UE prowadzą katalogi zatwierdzonych odmian roślin. Art. 4 dyrektywy 2002/53/WE określa warunki, po których spełnieniu państwo członkowskie UE dokonuje zatwierdzenia odmiany. Na podstawie tego przepisu odmiana zmodyfikowana genetycznie spełniająca wymagania określone w dyrektywie 2002/53/WE powinna zostać wpisana do rejestru.

Projektowany przepis jest również niezgodny z art. 4 ust. 1 lit. c) wdrażanej przez projekt ustawy dyrektywy wykonawczej Komisji 2014/97/UE z dnia 15 października 2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Rady 2008/90/WE w odniesieniu do rejestracji dostawców i odmian oraz w odniesieniu do wspólnego wykazu odmian. Zgodnie z tym

przepisem państwa członkowskie UE zapewniają rejestrację odmiany jako odmiany z urzędowym opisem, jeżeli w odniesieniu do odmian genetycznie zmodyfikowanych, organizm zmodyfikowany genetycznie, z którego dana odmiana się składa, został dopuszczony do uprawy na podstawie dyrektywy 2001/18/WE lub rozporządzenia (WE) nr 1829/2003.

2. Pragnę zauważyć, że z poprawką nr 1 ściśle związana jest poprawka nr 2 dotycząca art. 104 *ustawy o nasiennictwie*, zgodnie z którą materiał siewny odmian genetycznie zmodyfikowanych nie może być dopuszczony do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przepis ten jest niezgodny z art. 16 dyrektywy 2002/53/WE. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie UE zapewnią by, począwszy od publikacji „Wspólnego katalogu odmian gatunków roślin rolniczych” w Dzienniku Urzędowym UE, materiał siewny odmian zatwierdzonych zgodnie z tą dyrektywą lub zgodnie z zasadami odpowiadającymi zasadom tej dyrektywy nie był przedmiotem żadnych ograniczeń rynkowych w odniesieniu do odmiany. Dyrektywa przewiduje co prawda, że w przypadku genetycznie zmodyfikowanych odmian, państwo członkowskie UE może mieć prawo zabronienia stosowania danej odmiany na całym swoim terytorium lub na jego części, lub ustanowienia właściwych warunków pielęgnacji danej odmiany. Możliwość ta dotyczy jednak jedynie konkretnych odmian i musi być uzasadniona względami wymienionymi w tym przepisie. Ponadto z tej możliwości można skorzystać po spełnieniu wymogów proceduralnych określonych w art. 16 dyrektywy. Dyrektywa 2002/53/WE nie dopuszcza natomiast w żadnym wypadku generalnego wyłączenia z obrotu roślin genetycznie zmodyfikowanych, co ma na celu projektowana poprawka.

Niezależnie od tego obie ww. poprawki (poprawka nr 1 oraz 2) skutkują niedopuszczeniem do obrotu i do stosowania odmian roślin genetycznie zmodyfikowanych, które zostały już dopuszczone zgodnie z regulacjami UE. W tym zakresie naruszają również art. 22 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylającej dyrektywę Rady 90/220/EWG. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie UE nie mogą zakazywać, ograniczać ani utrudniać wprowadzenia do obrotu organizmów genetycznie zmodyfikowanych w charakterze lub w składzie produktów, które są zgodne z wymaganiami ustanowionymi w tej dyrektywie. Ponadto poprawki naruszają również przepisy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmienionej żywności i paszy, jeżeli materiał siewny danej rośliny genetycznie zmodyfikowanej został dopuszczony do obrotu na podstawie tego rozporządzenia.

Ponadto przepisy te znacznie wykraczają poza zakres uprawnień przyznanych państwom członkowskich UE w zakresie możliwości wprowadzania ograniczeń co do stosowania i obrotu produktami GMO na terytorium danego państwa – w tym zakresie należy wskazać na niezgodność z art. 23 dyrektywy 2001/18/WE oraz art. 34 rozporządzenia (WE) 1829/2003. Podobnie jak w przypadku dyrektywy 2002/53/WE zakazy te nie mogą dotyczyć generalnych sytuacji, lecz jedynie konkretnych przypadków, w stosunku do których ponadto istnieje odpowiednie uzasadnienie naukowe.

Jednocześnie należy podkreślić, że poprawki nr 1 i 2 mają na celu wprowadzenie do prawa krajowego uregulowań, które były już przedmiotem rozstrzygnięcia Trybunału Sprawiedliwości w wyroku C-165/08 Komisja przeciwko Polsce. W wyroku tym stwierdzono, że zakazując swobodnego obrotu materiałem siewnym odmian genetycznie zmodyfikowanych oraz wpisu odmian genetycznie zmodyfikowanych do krajowego rejestru odmian, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 22 i 23 dyrektywy 2001/18/WE, jak również na mocy art. 4 ust. 4 i art. 16 dyrektywy 2002/53/WE.

Powrót do poprzednich rozwiązań prawnych naraża zatem Polskę na konsekwencje wynikające z powtórnego wprowadzenia regulacji oczywiście niezgodnych z prawem UE, takich jak wszczęcie przez Komisję Europejską postępowania naruszeniowego, którego skutkiem będzie nałożenie na Polskę kary finansowej.

Przypominam, że ryczałt, liczony alternatywnie, albo jako stawka stała, albo w stawkach dziennych – w zależności od tego, która z tych metod daje wyższą kwotę, jest zasądzany według stawki minimalnej wynoszącej 4 245 000 EUR albo dziennej 1 731,90 EUR do 34 638 EUR dziennie. Okresowa kara pieniężna jest zasądzana w wysokości od 5 120,4 EUR do 307 224 EUR dziennie od daty wydania pierwszego wyroku. Przyjęcie proponowanych przepisów może w konsekwencji prowadzić do istotnego obciążenia finansowego budżetu państwa.

Ponadto pragnę zauważyć, że w tej sprawie zostało już wszczęte postępowanie w sprawie niewykonania ww. wyroku, zmierzające do nałożenia na Polskę kary finansowej. Tylko dzięki pilnym działaniom podjętym tuż przed skierowaniem przez Komisję skargi do TSUE udało się dotychczas uniknąć nałożenia takiej kary.

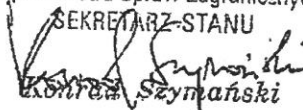
3. Poprawka nr 5 wprowadzająca do art. 123 ust. 1 i 4 *ustawy o nasiennictwie* odesłanie do projektowanego art. 104 ust. 8a jest konsekwencją dwóch ww. poprawek. Argumentacja przedstawiona powyżej odnosi się zatem w pełni także do tej propozycji. W konsekwencji poprawka nr 5 jest niezgodna z ww. przepisami prawa UE.
4. Zgodnie z poprawką nr 3 zmienia się treść art. 104 ust. 9 *ustawy o nasiennictwie* i wprowadza uprawnienie Rady Ministrów do wprowadzenia zakazu stosowania materiału siewnego określonych odmian oraz zakazu obrotu materiałem siewnym odmian genetycznie zmodyfikowanych, kierując się ich nieprzydatnością do uprawy w warunkach klimatyczno-glebowych Rzeczypospolitej Polskiej lub koniecznością uniknięcia zagrożeń zdrowia ludzi, zwierząt, roślin oraz dla środowiska.

Wydając to rozporządzenie Rada Ministrów powinna mieć na uwadze również art. 16 ust. 2 dyrektywy 2002/53/WE. Po pierwsze przepis ten nakłada na państwo członkowskie UE obowiązek zgłoszenia zamiaru wprowadzenia odpowiedniego zakazu lub wprowadzenia właściwych warunków pielęgnacji w przypadku odmian genetycznie zmodyfikowanych. Po drugie uprawnienie państwa członkowskiego UE do wprowadzenia projektowanych środków może powstać dopiero po rozpatrzeniu zgłoszenia zgodnie z art. 23 ust. 2 i 3 dyrektywy 2002/53/WE.

5. Poprawka nr 4 wprowadza zmianę do art. 104 ust. 9 *ustawy o nasiennictwie* dotyczącą obowiązku wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia zabraniającego stosowania określonych odmian materiału siewnego. Jednakże zgodnie z ww. przepisami dyrektywy 2002/53/WE środki takie mogą zostać podjęte jedynie w przypadku dysponowania

określonym uzasadnieniem. Brak takiego uzasadnienia skutkuje niemożliwością podjęcia środków ograniczających przez dane państwo członkowskie UE. W związku z tym nałożenie na Radę Ministrów obowiązku wydania aktu wykonawczego na podstawie art. 104 ust. 9, w przypadku braku spełnienia wymagań wynikających z ww. przepisów dyrektywy 2002/53/WE, jest niezgodne z tymi przepisami prawa UE.

Poprawki ujęte w dodatkowym sprawozdaniu Komisji są niezgodne z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem
z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ-STANU

Konrad Szymański

Do wiadomości:

Pan Krzysztof Jurgiel

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi